

MERANIA NA OPERAČNÝCH ZOSILŇOVAČOCH.

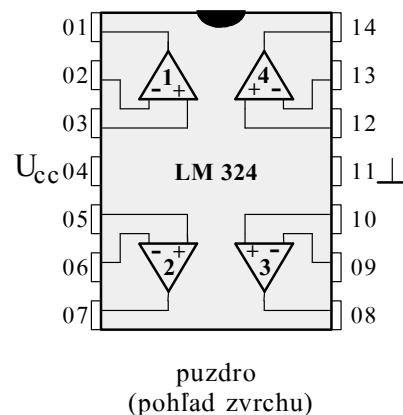
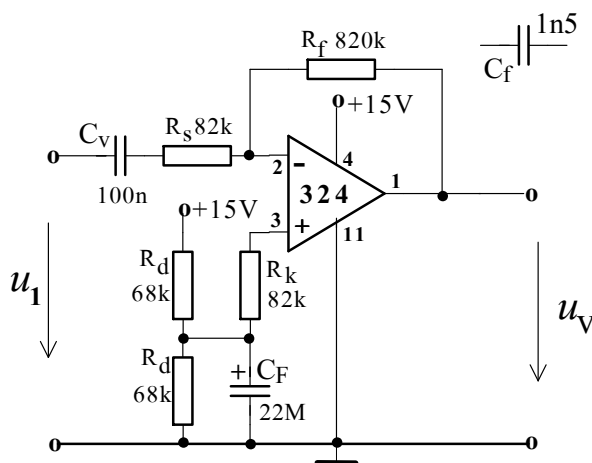
Na predloženom zapojení invertujúceho zosilňovača s **OZ LM324** zmerajte:

1.) Pre zosilňovač s $A_u = ?$ (vypočítať) :

- pri skratovanom vstupe zmerajte charakter výst. signálu, či nemá snahu zakmitávať
- zmerajte strmosť S pre nominálne parametre, t.j. max. výst. rozkmit.
- k zmeranej S vypočítajte medz. výkonovú frekvenciu f_M , overte ju meraním
- zistíte skreslenie výst. signálu a určte typ pri :
  - zmene frekvencie (budenie sínus)
  - zmene budiaceho napätia
- overte veľkosť zosilnenia striedavým signálom (stredná frekvencia), určte f_D a f_H (pre pokles -3dB)

2.) pre integrátor (odpor R_f nahradíme kapacitou $C_f = 1n5$) :

- zo sklonu hrany výst signálu (vstup obdĺžnik) určiť skutočnú integr. konštantu
- overiť vypočítanú f_i (meraním, budenie sínus)
- určte typ výst. signálu, ak vstupný signál je súmerný trojuholník (najskôr teoreticky, potom zmeraním)

Poznámky k meraniu :

Pri meraní S (vstup obdĺžnik) uvažovať nábeh výstupu ako priamku, teda merať jej lineárnu časť, alebo odhadom preložiť priamku. Medzná výkonová frekvencia znamená bod klesania max. možného rozkmitu a vypočíta sa podľa vzťahu :

$$f_M = \frac{S}{2\pi U_{vm}} \quad [MHz; V/\mu s; V]$$

kde U_{vm} je max. amplitúda (merané od 0)

Pri integrátore sa môže vychádzať zo vzťahu : $u_v = U_1 \frac{t}{\tau}$ ak U_1 je na úseku integrovania konštantné (obdĺžnikový vstup) a počítame ho na vstupe voči nule. Výstup je potom celá naintegrovaná amplitúda (teda od záporných hodnôt do kladných), za daný časový úsek. Frekvencia f_i je vlastne tranzitná frekvencia integrátora, t.j. kde zosilnenie $A_u = 1$. Vychádzame zo vzťahu :

$$\omega_i = \frac{1}{\tau_i} \quad \text{teda} \quad f_i = \frac{1}{2\pi R_s C_f}$$

Pri meraniach treba sledovať obmedzenie (orezanie signálu), podľa toho upraviť vstupný signál, obvykle pri nízkych frekvenciách.

Poznámky

- 1.) V púzdre typu DIL 14 sú vstavané 4 OZ so spoločným napájaním a kostrou.
- 2.) OZ je napájaný nesymetricky, teda jedným zdrojom. Kludové U_v je potom $1/2 U_{cc}$ a mení sa od 0 do $(U_{cc} - 1,5V)$. "Nulová" úroveň vst. napätia je tiež $1/2 U_{cc}$. Druhý vstup má rovnaké predpätie vytvorené deličom R_d . Jednosmerná zložka vst. signálu je oddelená cez C_v , aby sa neposunul prac. bod.
- 3.) OZ má vstavané frekvenčné kompenzácie, navrhnuté pre kritické podmienky, teda pomerne "prekompenzované".
- 4.) Pri integrátore je invertujúci vstup (2) potom galvanicky úplne oddelený, dôsledok je "plávanie" výstupu, resp. jeho "pristátie" v niektorej krajnej polohe. Zapojenie treba upraviť - ako?

Kontrolná otázka :

Daný zosilňovač je striedavý. Ako ho upraviť na jednosmerný a pre aké vstupné napätia bude reálne pracovať (polarita, amplitúda)!